

prima instanță, Judecătoria Orhei, sediul Rezina (Ig. Negreanu)
instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău (Iu. Cimpoi, A. Danilov, I. Secrieru)

Î N C H E I E R E

10 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Nadejda Sașco,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Nadejda Sașco
împotriva lui Iurie Sașco, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și
Protecție a Familiei Rezina cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului
copilului minor, încasarea pensiei de întreținere și evacuarea din locuință,

împotriva deciziei din 27 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care
s-a respins apelul declarat de Nadejda Sașco și s-a menținut hotărârea din data de
18 octombrie 2017 a Judecătoria Orhei, sediul Rezina,

c o n s t a t ă:

La data de 25 octombrie 2016, Nadejda Sașco a depus cerere de chemare în
judecată împotriva lui Sașco Iurie cu privire la desfacerea căsătoriei.

În motivarea acțiunii, reclamanta, Nadejda Sașco a indicat că, a încheiat
căsătoria cu pârâtul, Iurie Sașco la data de 22 octombrie 2000. Din considerente că
tentativele de a influența pozitiv asupra pârâtului au eșuat, reclamanta consideră că
familia nu poate fi păstrată.

La data de 16 martie 2017, reclamanta a depus o cerere de concretizare, prin
care a solicitat stabilirea domiciliului copiilor minori, Daniela Sașco a.n.
xxxxxși Adriana Sașco, a.n. xxxxx, cu mama Nadejda Sașco.

În motivarea cererii de concretizare, reclamanta, Nadejda Sașco a indicat că,
împreună cu pârâtul Iurie Sașco, au 2 copii minori, iar deoarece motivul desfacerii
căsătoriei este comportamentul lui Iurie Sașco, domiciliul copiilor minori urmează
a fi stabilit cu mama.

Prin încheierea protocolară din 16 martie 2017 a Judecătoria Orhei, sediul
Rezina a fost atrasă în calitate de intervenient accesoriu, Direcția Asistență Socială
și Protecție a Familiei Rezina.

La data de 16 august 2017, reclamanta Nadejda Sașco a depus o cerere de
concretizare, prin care a solicitat desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului

copiilor minori, Daniela Sașco a.n. xxxxxși Adriana Sașco, a.n. xxxxx, cu mama Nadejda Sașco, încasarea pensiei de întreținere pentru copii minori, în mărime de 2 000 lei, pentru fiecare copil, începând cu 25 octombrie 2016 și evacuarea lui Iurie Sașco din familie și locuință.

În motivarea cererii de concretizare reclamanta, Nadejda Sașco a indicat că, deoarece pârâtul nu este angajat în câmpul muncii, urmează a fi încasată pensia de întreținere pentru copii minori, în mărime de 2 000 lei, pentru fiecare copil.

Prin hotărârea din 18 octombrie 2017 a Judecătorei Orhei, sediul Rezina s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Nadejda Sașco împotriva lui Iurie Sașco, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Rezina cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere. S-a desfășurat căsătoria înregistrată la data de 22 octombrie 2000 la Primăria Ghiduleni, județul Orhei, Republica Moldova între Nadejda Sașco și Iurie Sașco, înregistrată în registrul actelor de stare civilă cu nr.12. S-a stabilit domiciliul copiilor minori, Daniela Sașco a.n.xxxxxși Adriana Sașco a.n. xxxx, cu mama Nadejda Sașco. S-a încasat din contul lui Iurie Sașco, în beneficiul Nadejdei Sașco, pensie pentru întreținerea copiilor minori, Daniela Sașco și Adriana Sașco, în cuantum fix, a câte 1 000 lei lunar, pentru fiecare copil, începând cu 16 august 2017, pînă la atingerea de către copii a majoratului. S-a încasat din contul Nadejdei Sașco și a lui Iurie Sașco, taxa de stat, în cuantum de 100 lei, fiecare, pentru desfacerea căsătoriei și eliberarea adeverinței de divorț. S-a încasat din contul lui Iurie Sașco în beneficiul statului, taxa de stat, în mărime de 150 lei. În rest, pretențiile din cerere s-au respins, ca fiind neîntemeiate.

Prin decizia din 27 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Nadejda Sașco și s-a menținut hotărârea din 18 octombrie 2017 a Judecătorei Orhei, sediul Rezina.

În consolidarea soluției, instanța de apel a indicat că, în prima instanță, la materialele cauzei nu au fost anexate probe cu referire la faptul dacă intimatul Iurie Sașco este angajat în câmpul muncii și dispune de un salariu, sau ar dispune de alte venituri regulate, capabile să asigure o pensie de întreținere a copiilor minori, suficientă și proporțională, motiv pentru care cuantumul pensiei de întreținere urmează a fi determinat în sumă fixă, de către instanța judecătorească, ținându-se cont de starea materială și familială a părților, de alte circumstanțe importante și păstrându-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.

Instanța de apel pornind de la premisa că, intimatul, Iurie Sașco nu are o sursă permanentă de venit, dar totodată este obligat, în virtutea calității sale de părinte, să asigure copiilor săi dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală și socială, la un nivel respectiv, pentru a nu leza interesele copiilor minori, a menționat că, prima instanță corect a încasat din contul intimatului Iurie Sașco în beneficiul apelantei, Nadejda Sașco, pensia pentru întreținere a copiilor minori în sumă bănească fixă, a câte 1 000 lei, lunar, pentru fiecare copil.

La fel, instanța de apel a indicat că, instanța de fond corect a admis parțial pretenția cu privire la încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori, ținând cont de informația Biroului Național de Statistică, conform căruia valoarea minimă de existență, în medie, pentru o lună, pentru un copil în vârstă de 1-6 ani, a constituit 1 482,2 lei, iar pentru un copil în vârstă de la 7-17 ani, a constituit 1 963,4 lei.

Totodată, instanța de apel a respins ca nefondate, argumentele apelantei, Nadejda Sașco, precum că, cu doi ani anterior adresării în instanța de judecată, a fost închisă școala din sat, iar copiii și-au continuat studiile gimnaziale și liceale în municipiul Chișinău, fapt ce presupune cheltuieli mai mari, neprezentând certificate, prin care să confirme că, copiii minori își fac studiile în mun. Chișinău.

Instanța de apel a menționat că, instanța de fond corect a dispus încasarea pensiei de întreținere, începând cu 16 august 2017, dar nu de la data adresării în instanța de judecată, 25 octombrie 2016. Or, la data adresării în instanță, 25 octombrie 2016, Nadejda Sașco nu a formulat vreo pretenție cu privire la încasarea pensiei de întreținere pentru copiii minori și numai la 16 august 2017, reclamanta Nadejda Sașco și-a modificat pretențiile, solicitând stabilirea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere.

Cu referire la pretenția cu privire la evacuarea lui Iurie Sașco din familie și din casa luată în locațiune, instanța de apel a indicat că, este una neîntemeiată, or părțile din litigiu nu dețin cu drept de proprietate acest imobil și nici nu a fost solicitată partajarea bunului imobil sau aplicarea măsurilor de protecție a victimei violenței în familie, care se examinează separat, în procedura prevăzută de capitolul XI Cod de procedură civilă.

Astfel, instanța de apel a invocat că, prima instanță a dat o apreciere obiectivă și justă probelor administrate, a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei și corect a aplicat normele de drept material și procedural, adoptând o hotărâre legitimă în corespundere cu cerințele legii.

La data de 26 iunie 2018, Nadejda Sașco a declarat recurs împotriva deciziei din 27 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârii din 18 octombrie 2017 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina și a deciziei din 27 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie dispusă încasarea pensiei de întreținere pentru copii minori, în mărime de 2 000 lei, pentru fiecare copil, începând cu 25 octombrie 2016 și evacuarea lui Iurie Sașco din familie.

În motivarea cererii de recurs, recurenta Nadejda Sașco a indicat că, la data de 25 octombrie 2016 a depus cerere de chemare în judecată cu privire la desfacerea căsătoriei, fără a fi asistată de un avocat.

Recurenta a menționat că, la prima ședință, în instanța de fond, judecătorul a concretizat cu cine va fi stabilit domiciliul copiilor minori și cine va achita pensia pentru întreținerea copiilor minori. Astfel, recurenta, Nadejda Sașco a invocat că, instanțele ierarhic inferioare au ignorat faptul că, în prima ședință a instanței de fond a solicitat încasarea din contul lui Iurie Sașco a pensiei pentru întreținerea copiilor minori, în mărime de 2 000 lei, pentru fiecare copil și stabilirea domiciliului copiilor minori cu mama.

Recurenta, Nadejda Sașco a invocat că, cererea de concretizare a pretențiilor a prezentat-o mai târziu din motiv că, pe parcursul examinării litigiului a depus cerere de urgentare a examinării cauzei. Mai mult, prin cererea de concretizare a pretențiilor a solicitat încasarea pensiei începând cu 25 octombrie 2016.

Recurenta a invocat că, copiii minori nu locuiesc în sat și își continuă studiile în mun. Chișinău, iar cheltuielile de întreținere a copiilor minori depășesc suma de 2 000 lei lunar.

La fel, recurenta a indicat că, la 25 august 2018 a solicitat evacuarea lui Iurie Sașco din familie și din locuința luată în locațiune, însă această pretenție nu a fost examinată de instanțele ierarhic inferioare.

Conform art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

După cum denotă materialele cauzei, copia deciziei motivate din data de 27 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost expediată participanților la proces, la data de 05 aprilie 2018, conform informației anexate la materialele cauzei (f.d.83) dar, careva date despre recepționarea acesteia de către participanții la proces, la materialele cauzei, lipsesc.

În aceste circumstanțe, instanța de recurs precizează că, recursul a fost declarat de Nadejda Sașco la 23 iunie 2018, cu respectarea termenului indicat la art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă.

La data de 27 iulie 2018, în adresa intimatului, Iurie Sașco și a intervenientului accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Rezina a fost expediată copia recursului declarat de către Nadejda Sașco, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă pînă la examinarea recursului, intimatul, Iurie Sașco și intervenientul accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Rezina nu au depus referințe, prin care să-și expună opinia asupra cererii de recurs depuse de către recurenta Nadejda Sașco.

Examinând temeiurile recursului declarat de Nadejda Sașco, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că, normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Respectiv, instanța de recurs reține că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs, cu temeiurile prevăzute la art. 432 Codul de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat de Nadejda Sașco, se referă la dezacordul recurenței cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Subsidiar, se menționează că, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a, Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv, numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Din recursul declarat de Nadejda Sașco nu rezultă că, instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO, în jurisprudența sa, a constatat că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85).

Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare, depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective. Trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile, care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei hotărâre din 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1-1¹) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art.270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului se plasează pe pagina web a Curții Supreme de Justiție la data emiterii și se transmite tuturor participanților la proces și reprezentanților acestora.

În asemenea circumstanțe, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către Nadejda Sașco, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Nadejda Sașco împotriva deciziei din 27 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Nadejda Sașco împotriva lui Iurie Sașco, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Rezina cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere și evacuarea din locuință.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nina Vascan